

b) Anotace

Pokusili jsme se nadzvednout závěje času a nechat vstoupit do kolektivní paměti vše, co bylo skryté, a současně zakrýt to, co nenávratně roztřepil čas. Identita tohoto místa musí pocházet od stromů. Stromy, ne budovy budou hlavním katalyzátorem urbanizace a spojování rozmělněného města. Pod jejich záštitou se může odehrát mnohé. Ačkoliv je náš návrh pouze předpovědí, snažili jsme se nabídnout otevřený systém, jehož konečnou podobu budou určovat uživatelé. Cílem demokratického prostoru musí být umožnit, ne předepsat. Ve schopnosti adaptovat se na budoucí změny je zakotven princip odolnosti a dlouhodobého sociálního přijetí tohoto místa. Jsme si přitom vědomi faktu, že tento městský park nemůže být navržen jen čistě na ekologickém základě, ale musí být i místem, kde se příroda setkává s naší kulturou.

c) Průvodní zpráva

Návrh opětovně vymezuje místo a definuje jeho charakter v dialogu historie, současnosti a budoucnosti. Stopy historie podlehly hodnotové krizi dob minulých. Výsledkem je prostor nejlépe charakterizovaný anonymitou slova „zeleň“. Tento prostor je obklopen zástavbou diametrálně odlišných typologií. Přitom jde o místo nesmírně důležité pro organismus města. Podle našeho návrhu zde postupně vznikají čtyři vrstevnaté městské krajiny. Pro návrh je důležitý jejich symbiotický charakter. Každá má svou specifickou funkci, která osmoticky ovlivňuje krajinu přilehlou.

Programovatelná membrána vytváří kontinuální prostor, který je aktivním rozhraním vůči okolnímu městu (ulice 28. října a Varenská) i ostatním městským krajinám (Zahrada ticha, Léčivé zahrady a Centrální park). Na rozdíl od „statického“ parku se membrána stává místem proměn. Místem, kde návštěvník bude spoludefinovat jeho podobu. Tato městská promenáda je perforovaná zálivy a souostrovími různé časovosti. Umožňuje pravidelné organizování trhů, pop-up akcí, hudebních produkcí nebo uměleckých dílen a poskytuje i hrací prvky pro děti či kavárenské a občerstvovací spoty, včetně hygienického zařízení. Součástí membrány je i kulturní dům s filharmonií, jemuž vytváří adekvátní předprostor. Povrch je uvažován z polymerem stabilizovaného mlatu v kombinaci s litými a syntetickými materiály (nástupní a pobytové plochy, cyklotrasa). Severní hrana podél ulice Varenské, doplněné o stromořadí, umožní dočasné parkování v průběhu vybraných akcí.

Centrální park je klidovou zónou (uvnitř Programovatelné membrány), kde ruka designéra je méně patrná. Parkové cesty jsou zredukovány na minimum, přičemž přirozené trasy pohybu jsou zachovány a doplněny o nová komunikační spojení mezi různými atrakcemi parku. Ústředním objektem parku je kulturní dům s filharmonií, jejíž původně navržená skromná vodní plocha je zvětšena na velké vodní zrcadlo a doslova vtahuje odraz filharmonie do nitra parku. Lávka přes vodní plochu nabídne nejen atraktivní výhled na filharmonii, ale též smyslový zážitek ze zdánlivé chůze po vodě. V místě zaniklého kubistického krematoria je navržen pavilon jako pocta jeho autoru Vlastislavu Hofmanovi. Tato drobná kulturní stavba reinterpretuje motiv plamene, uplatněný v kubistické výmalbě krematoria, do lomenicové architektury, tvořené jedinou bezodpadově poskládanou kovovou plochou. Nedílnou součástí parku zůstávají i stávající výtvarná díla.

Zahrada ticha na ploše bývalého židovského hřbitova připomíná dosavadní přítomnost tisíců pohřbených lidí. Po jejím obvodu je vztyčen lineární památník tvořený 318 stélami (318 Abramových mužů, viz Genesis 14:14). V paralelním pohledu vytváří hradbu, připomínající časem vychýlené náhrobky židovských hřbitovů, v pohledu ánfas potom ponechávají prostoru otevřenost. V trasách historických alejí, doplněných o nové jedince, je kamennými šlapáky naznačeno původní trasování hřbitovních cest. Pozdější parkové trasy jsou obnoveny (v polymerem stabilizovaném mlatovém povrchu z recyklátu) jako relikty nakládání s historickým odkazem v průběhu posledních dekád. Zahrada bude řešena ve spolupráci se Židovskou obcí v Ostravě.

Léčivé zahrady jsou zprostředkovatelem mezi parkem a nemocnicí. Formálně připomínají náhrdelník zahrad, ne nepodobný typu známému jako hortus conclusus. Prostorové uspořádání umožňuje obnovu ploch vegetace kolem nemocničních budov po etapách. Nové živé ploty, případně treláže, nevymezují jen nemocniční areál, ale především jednotlivé intimně pojaté zahrady, diferencované i jejich výsadbou. V rámci zahrad je uvažováno umístění restaurace se zimní zahradou, přístupné pro pacienty i návštěvníky. Pěstování květin a bylinek pro potřeby péče o pacienty potom navazuje na již pozapomenutou medicínskou zahradu. Velký důraz je položen na haptický charakter zahrad, bezbariérový přístup, ochranu před nepohodou a slunečním zářením a na pohodlný mobiliář.

Ačkoliv je to v našich podmínkách ještě stále poněkud neobvyklé, mise tohoto parku nemůže být naplněna pouhými objekty a vegetací. Zásadní roli v tomto ohledu představuje jeho kurátorování. Ne ve smyslu kontroly, ale spíše iniciování situací, které nabídnou návštěvníkům cyklické akce v podobě trhů, výstav, hudebních a divadelních představení, sportovních turnajů, kulinářských soutěží či hodů. Ačkoliv těžiště aktivit bude nevyhnutelně v oblasti membrány, pro určité akce bude k dispozici celý park.

d) Doplnující informace

Pavilon - hommage Vlastislavu Hofmanovi - reinterpretuje motiv plamene, uplatněný v kubistické výmalbě krematoria, do lomenicové architektury, tvořené jedinou bezodpadově poskládanou kovovou plochou. Toto origami ztělesňuje soudobým architektonickým jazykem Hofmanovu touhu po naplnění nového formálního principu, který „ubírá z hmoty až na nejúčinnější hmotný obal silokřivek, formálních směrnic nutného sestrojení prostorů“ (Hofman, V.: K podstatě architektury, in: Volné směry XVII, 1913, s. 53-56).

